

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.VI.20.944/2015/7.

A tanács tagjai: . Kollár Márta a tanács elnöke
. Puskás Péter előadó bíró
. Kocsis Ottilia bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Héjja Ügyvédi Iroda,
ügyintéző: dr. Héjja Eszter ügyvéd

Az alperesek: I. rendű
II. rendű
III. rendű

Az I-III. rendű alperesek képviselője: dr. Sztrókay Zsolt ügyvéd

A per tárgya: kölcsön visszafizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek:
alperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Törvényszék
67.Pf.641.630/2014/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Bíróság
3.P.102.945/2012/40.

Rendelkező rész

- A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

- Kötelezi az alpereseket egyetemlegesen, hogy fizessenek meg az államnak, felhívásra 241.000 (kettőszáznegyvenegyezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket. Kötelezi továbbá az I. rendű alperest, hogy fizessen meg az államnak, felhívásra 269.000 (kettőszázhatvankilencezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes pénzintézet és az alperes gépjármű kereskedelemmel foglalkozó cég között 2008. február 1-én a gépjármű kereskedő készletfinanszírozására jött létre - a 2008. február 1-től 2009. január 31-ig terjedő időszakra - 30.000.000 forint keretösszegre szóló hitelszerződés. A szerződés szerint a felek, a szerződésen belül, valamennyi gépjármű tekintetében külön kölcsönszerződéseket kötnek. Amennyiben az I. rendű alperes a kölcsönszerződéseket le kívánja zárni, akkor az előtörlesztés előtt két nappal írásban kell eljuttatni a felpereshez a szerződés lezárási kérelmet. A felperes - a szerződés értelmében - az ezt követő 2 napon belül volt köteles megküldeni az I. rendű alperesnek a szerződés lezárási kalkulációt. Az I. rendű alperes szerződésből eredő tartozásaiért a II-III. rendű alperesek készfizető kezességet vállaltak.

A szerződés alapján a felperes egyedi szerződésekkel 8 gépjármű finanszírozására nyújtott az I. rendű alperesnek CHF alapú kölcsönt. Az I. rendű alperes 2008. augusztus végén valamennyi szerződés tekintetében szóban kérte a felperes ügyintézőjét a lezárási dokumentáció megküldésére. A felperes 2008. szeptember 2-án megküldte a lezárási tájékoztatást, amelyet azonban az alperesek nem fogadtak el, de továbbra is sürgették a felperest a szerződések lezárását kérve. A felperes ezt követően még több alkalommal megküldte az I. rendű alperesnek az aktuális lezárási tájékoztatót, amelyet az alperesek továbbra sem fogadtak el és a felperes által tett fizetési felszólításnak sem tettek eleget. Az alperesek a szerződés lejártát követően sem fizették meg a tartozást, majd 2009. május 25-én fizettek meg a felperesnek 31.830.000 forintot.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a kölcsönszerződésből fennmaradt 2.413.804 forint tőketartozás és kamatai megfizetésére. Előadta, hogy az alperesek korábban szerződésszerű szerződés lezárási iránti kérelmet nem küldtek meg a részére, de az általa megküldött szerződés lezárási tájékoztatók megfelelték az alperesek aktuális tartozásának. Az alpereseknek a későbbi teljesítésükre tekintettel az elszámolást követően a kereset szerinti összegű tartozásuk maradt fenn a jogügyletből.
- [3] Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Előadták, hogy mindent megtettek a szerződés lezárása érdekében, de a felperes - bár tudomásul vette a szerződés lezárását - nem megfelelő kalkulációt küldött az I. rendű alperes részére. Álláspontjuk szerint ezáltal a

felperes késedelembe esett, a hosszasan elhúzódó jogellenes magatartásának ideje alatt pedig a svájci frank árfolyama jelentősen megemelkedett, így a felperes mindezekből eredően jogellenesen számolt fel ügyleti kamatot a fennmaradt időre. Az I. rendű alperes viszontkeresetében 2.689.430 forint tőke megfizetésére kérte kötelezni a felperest, tekintettel arra, hogy az adósságuk az árfolyamváltozások miatt emelkedett meg, holott 2008. szeptember 17-én még csak 28.185.637 forintot kellett volna megfizetniük. Viszontkeresetüket elsődlegesen a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 318. §-ának (1) bekezdésére, valamint másodlagosan a jogalap nélküli gazdagodás szabályaira alapították.

- [4] A felperes a viszontkereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alpereseket egyetemlegesen, hogy fizessenek meg a felperesnek 2.413.804 forintot és járulékait, az I. rendű alperes viszontkeresetét pedig elutasította. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint a felperes a felek között létrejött kölcsönszerződésnek megfelelően a kölcsön összegét az I. rendű alperes rendelkezésére bocsátotta, míg az I. rendű alperes a visszafizetési kötelezettségének határidőben nem tett eleget. 2008. augusztusában az I. rendű alperes nem a szerződésben meghatározottak szerint, hanem szóban kérte a szerződés lezárását, a felperes által ehhez megküldött kalkulációt azonban nem fogadta el. Ebben az időpontban az I. rendű alperes még nem tudott értékesíteni egyes gépkocsikat, a felvett kölcsönöket sem fizette vissza és a szerződés lezárása iránti kérelmet sem terjesztette megfelelően elő. Az eljárás során megállapítottak szerint a felperes által ekkor megküldött kalkuláció megfelelő volt, e tekintetben az I. rendű alperes a tévedését saját magának okozta. Az I. rendű alperes azonban nem tett eleget a kölcsön visszafizetési iránti kötelezettségének, így nem a felperes, hanem az I. rendű alperes késedelme állt fenn, amivel megnyílt a felperes visszakövetelési joga. A felperest megillette ezért a kölcsön lejáratkori összege és a futamidő végéig számított ügyleti, valamint a késedelem idejére a késedelmi kamat is. Az I. rendű alperes végül csak 2009. május 31-én fizetett, ezért az alperes késedelme folytán megalapozott volt a felperes keresete a fennmaradt 2.413.804 forintra vonatkozóan. Az alperesek az ezzel ellentétes álláspontjukat az eljárás során nem tudták bizonyítani, nem volt megállapítható, hogy a felperes számításai ne lettek volna megfelelőek és nem nyert bizonyítást az sem, hogy az I. rendű alperes a kölcsönszerződést érvényesen felmondta volna, illetve az, hogy szabályosan terjesztette volna elő a kölcsön lezárása iránti kérelmét. Nem volt megalapozott ennek megfelelően a viszontkereset,

a felek jogviszonyát pedig szerződés szabályozza, ezért a jogalap nélküli gazdagodás szabályai nem lehettek irányadóak.

- [6] Az alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét annak helyes indokaira való utalással hagyta helyben. A jogerős ítélet indokolásában a másodfokú bíróság kiemelte, hogy a szerződés lezárására irányuló írásbeli kérelem hiányában a szerződés lezárása körében a felperes nem követett el olyan szerződésszegést, amely a régi Ptk. 302. § b) pontja szerinti jogosulti késedelmet megalapozhatná. Utalt arra is, hogy a felperes által 2008. szeptember 2-án megküldött lezárási tájékoztatóban rögzített összegek helytelensége sem nyert az eljárás során bizonyítást.

A felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem

- [7] A jogerős ítélettel szemben az alperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérték, hogy a Kúria annak hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, utasítsa el a felperes keresetét és adjon helyt az I. rendű alperes viszontkeresetének. Másodlagosan a jogerős ítéletnek az elsőfokú bíróság ítéletére kiterjedő hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróságot kérték kötelezni új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára.

A felülvizsgálati kérelem indokolása szerint a felperes a régi Ptk. 4. § (1) bekezdése, valamint a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban régi Hpt.) 206. § (1) bekezdésében foglaltak megsértésével nem egyértelmű és világos, közérthető és ellenőrizhető módon részletezett lezárási tájékoztatót küldött az alpereseknek és elmulasztotta a credit note megküldését is. Az I. rendű alperes folyamatosan kereste a korrekt elszámolás lehetőségét, de ez csak több mint fél év elteltével történt meg, amely időszak alatt az alperesekre nézve kedvezőtlenül változott meg a CHF árfolyama. A devizahiteles jogviszonyban kiemelten fontos a pénzügyi intézet megfelelő elszámolása, ezért téves a jogerős ítélet által elfogadott azon álláspont, amely a tájékoztatási kötelezettség megsértését félretéve azt sugallja, hogy az I. rendű alperesnek kellett volna a nem egyértelmű szerződés alapján a tartozását kiszámolnia és megfizetnie. Téves az az álláspont is, amely szerint a fizetendő összeg körülbelüli kiszámításával a felperes eleget tett az együttműködési és tájékoztatási kötelezettségének. Az alperesek álláspontja szerint az eljárás során az elszámolás hibái bizonyításra kerültek és helytelen volt a nyolc különböző hitelügylet együttes kezelése, amelyek közül négy az I. rendű alperes felmondását megelőzően már lejárt. A kölcsönszerződés lezárása során a felperes tehát megsértette a régi Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdésében foglaltakat azzal, hogy nem kellően részletes és

ellenőrizhető elszámolást küldött meg az alpereseknek és nem biztosította részükre az ellenőrzéshez szükséges adatokat. Bekövetkezett ezáltal a felperes a régi Ptk. 302. § b) pontja szerinti jogosulti késedelme, valamint megsértette a felperes a régi Hpt. 206. § (1) bekezdés a) és b) pontjában foglaltakat.

- [8] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a Pp. 271. § (2) bekezdésére tekintettel a Pp. 273. § (2) bekezdés a) pontja alapján a felülvizsgálati kérelem hivatalból történő elutasítását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [9] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

- [10] A jogerős ítélet az ügy elbírálásához szükséges mértékben feltárt és helyesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetéseket vont le, azokkal a Kúria is egyetértett, jogszabálysértés nem történt.

- [11] Az alperesek a felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítéletnek a hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását és a kereset elutasítását, továbbá a viszontkeresetnek helyt adó döntés meghozatalát kérték. A felülvizsgálattal vitatott érték tehát egyrészt a keresetben érvényesíteni kívánt 2.413.804 forintból, másrészt pedig a viszontkeresetben érvényesített 2.689.430 forintból tevődött össze, azaz összesen 5.103.234 forint, így az ügyben a Pp. 271. § (2) bekezdése alapján volt helye felülvizsgálatnak.

- [12] Az alperesek felülvizsgálati kérelmükben részben a jogerős ítélet által megállapított tényállást vitatták. A felülvizsgálati eljárás során azonban általában nincs helye felülmérlegelésnek, a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Erre csak a tényállás feltáratlan volta, vagy a mérlegelés körébe vont bizonyítékok nyilvánvalóan logikátlan, okszerűtlen, iratellenes értékelése adhat alapot. A felülvizsgálati eljárás során tehát nem volt már eredményesen vitatható, hogy a felperes elszámolása megfelelő volt és így az sem, hogy a felperes által 2008 szeptemberében, majd ezt követően megküldött szerződés lezárási tájékoztatók is helyesen tartalmazták az aktuálisan fennálló tartozás összegét. A jogerős ítéletben foglaltak szerint a per adatai alapján ugyanis az alperesek ezzel ellentétes állítása nem került bizonyításra, az alperesek pedig a felülvizsgálati kérelmükben sem hoztak fel olyan tényeket, körülményeket, amelyből az lett volna megállapítható, hogy az eljáró bíróságok e tekintetben a tényállást jogszabálysértő módon állapították volna

meg. A Kúriának mindezeknek megfelelően a jogerős ítélet által e tekintetben elfogadott tényállás alapján kellett a döntését meghoznia.

[13] Az ügyben az I. rendű alperes - általa sem vitatottan - nem a szerződésben foglaltaknak megfelelő módon kezdeményezte a szerződést lezáró kalkuláció elkészítését. A felperes az I. rendű alperestől kapott felhívásnak eleget téve csak tájékoztató kalkulációt küldött meg, amelyet azonban az alperesek nem tartottak megfelelőnek és vitattak, így a felek között egy hosszabb egyeztetés és vita alakult ki. Ez időszak alatt a felperes nem zárkozott el az I. rendű alperessel való egyeztetéstől, több alkalommal küldött újabb elszámolásokat a részére, majd a tartozások lejártát követően fizetési felszólítással is élt az I. rendű alperessel szemben. Nem volt megállapítható tehát az sem, hogy a felperes megszegte volna a régi Hpt. 206. § (1) bekezdése szerinti kötelezettségeit, de az ilyen jellegű kötelezettségszegésnek a továbbiakban kifejtetteknek megfelelően egyébként sem lehetne a jogosulti késedelem beállta vagy az a jogkövetkezménye, hogy az alpereseknek nem kell a teljes fennálló tartozásukat megfizetni.

[14] Az I. rendű alperes tehát nem kezdeményezte szerződésszerűen a szerződés lezárását, így a felperes sem eshetett e tekintetben a régi Ptk. 302. § b) pontja szerinti késedelembe azáltal, hogy nem úgy járt el, mintha az I. rendű alperes a szerződés lezárását kezdeményezte volna. Az I. rendű alperes felhívásának azonban a felperes eleget tett és a lezárási tájékoztatót közölte az I. rendű alperessel, majd ismételt tájékoztatásokat adott a részére és mindezek tekintetében nem nyert bizonyítást, hogy azok ne helyesen tartalmazták volna az I. rendű alperes tartozásának összegét. Nem volt ezért megállapítható, hogy a felperes nem tett eleget a régi Ptk. 4. §-a szerinti tájékoztatási, együttműködési kötelezettségének.

[15] A jogosulti késedelem akkor állapítható meg, ha a jogosult nem teszi meg azokat a jognyilatkozatokat és intézkedéseket, amelyek a kötelezett megfelelő teljesítéséhez szükségesek. Az alperesek tartozása azonban nem vitathatóan fennállt és azt ez irányú felhívás ellenére sem fizették meg a felperesnek, még abban a részében sem, amelyet maguk sem tartottak kérdésesnek. A felperes részéről nem volt olyan magatartás, amely megakadályozta volna az alpereseket abban, hogy legalább a tartozásuknak azt a részét teljesítsék, amelyet maguk is elismertek. Az I. rendű alperes részéről tehát az lett volna a megfelelő magatartás, ha a tartozásának legalább az általa nem vitatott részét határidőben, vagy akár azt megelőzően megfizeti, mert ebben az esetben

elkerülhette volna azt, hogy a további időre a fennálló nagy összegű tőketartozása folytán további ügyleti és késedelmi kamattartozása keletkezzen. Az alperesek a nem teljesítéssel tehát saját magukat hozták abba a helyzetbe, hogy a késedelmük folytán a tartozásuk összege jelentősen megnövekedett. Amennyiben az alperesek legalább az elismert összeget kifizetik, úgy a vita már csak a felperes esetlegesen fennmaradt további követelése tekintetében folytatódhatott volna, amivel megelőzhető lett volna az árfolyamok további, az alperesekre nézve kedvezőtlen alakulása hatásának az alperesekre történő terhelése, illetve a már kifizetett összegre további késedelmi és ügyleti kamatok felszámítása. Az alperesek azonban az általuk elismert tartozást is csak lényeges késedelemmel, 2009 májusában teljesítették, a késedelmük tehát fennállt, ezért a felperes jogosult volt annak és azután járó járulékoknak a felszámítására. Tekintettel arra, hogy az eljárás során az is megállapításra került, hogy a felperes számítása helyes volt, az alperesek fizetési kötelezettsége a felperes által érvényesíteni kívánt teljes összeg erejéig fennállt, azaz a fizetési késedelmük fennállása valós volt.

[16] Az I. rendű alperes nem fogyasztó, hanem egy egyebek mellett gépjármű kereskedelemmel foglalkozó cég, a felek jogviszonyában ezért nem voltak figyelembe vehetőek azok a körülmények amelyek csak egy pénzintézet és magánszemély fogyasztó közötti jogviszonyban értékelhetőek. Más egy gazdasági vállalkozással kapcsolatosan elvárható magatartás, mint egy fogyasztóval szembeni, az I. rendű alperes cégtől ezért elvárható volt az, hogy szerződészerűen járjon el az ügyben és saját maga is együttműködjön a felperessel a jogviszony mielőbbi rendezése és a kötelezettségének mielőbbi kiegészítése érdekében.

[17] A Kúria mindezek alapján a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet, annak helyes indokaira is figyelemmel - a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján - hatályában fenntartotta.

Záró rész

[18] A felek az ügyben tárgyalás tartását nem kérték azt a Kúria sem tartotta szükségesnek, ezért a Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül hozta meg határozatát.

[19] A Pp. 270. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban is irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő alpereseket az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazott 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, valamint 15. § (1) és (3) bekezdése alapján az illetékeljegyzési joguk folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték állam javára történő

megfizetésére. Tekintettel arra, hogy a viszontkeresetet csak az I. rendű alperes terjesztette elő, annak vonatkozásában az illetékfizetésre is csak az I. rendű alperes köteles.

[20] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme - tévesen - kizárólag a felülvizsgálati kérelem hivatalból történő elutasítására irányult, ezért a Kúria a felperes jogi képviselője részére perköltséget nem állapított meg.

Budapest, 2016. május 3.

. Kollár Márta s.k. a tanács elnöke, dr. Puskás Péter s.k. előadó bíró, dr. Kocsis Ottilia s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

Sz.Sz.

bírósági ügyintéző